

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külvire:
Égész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ „ „
Negyedévre . . . 2 „ „ „
Egy hóra . . . 1 „ „ „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden közönség a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábnak heti sorérték 50 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz.) minden kiadás beviteléről 50 kr.

Hirdetést vagy reklámot naponta foglalt újsónapló sora 50 kr.

Nyitási közlemények minden heti sora 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. sz.)

Készítők nem adnak vissza.

A „Nagy-ur“ reformjai.

Most, hogy az országgyűlés neisokára ismét összeül, a jól értesült felhivatalosak szelvényben beszélnek arról, hogy Szilágyi Dezső nagy igazságügyi reformokkal és törvénytervezetekkel lép a Ház elé. Hát ilyesmikkel nagyon rövid időközönként találkozhat mindenki, a ki a felhivatalos lapokat olvassa és mindenki kíváncsián vár e reformokra.

Most legújabbán a sommás eljárásról szóló törvényjavaslatról van szó, mint a mely az új országgyűlés elé kerül.

Mikor Szilágyi a kabinetbe belépett, úgy beszéltetett magáról, mint a munka, modern eszmék, a haladás, a nagy alkotások hatalmas emberéről. Akadtak híreid ellenzéki újságok is, melyek Szilágyi Dezsőt úgy ünnepezték, mint a jövő bálványát, árvaságban sinylődő igazságügyünk bátor és teremtő erejű reformátorát. És a nemzet hajlandó is volt a dicsőítő himnuszokból valamit elhinni és jóindulattal várta, hogy mikor kezd már a nagyhirű gőzgép zakatolni.

De bizony a sok jó szándékból nem lett semmi. Szilágyi Dezső diplomatikus titokzatosságba burkolózott és e kényelmes köpönyeg alól mosolyogva mutatott fűgét az ország reformokra áhító jószágainak és általában a magyar juszticiának.

Pedig ha valamely téren, hát éppen az igazságszolgáltatásban igazán égetően szükségesek a reformok. És sehol sem kínálkozik olyan bőséges alkalom az alkotó tehetség bebizonyítására, mint e tárcza körül, melynek reszortjában csak úgy hemzsegek a félig elrontott, agyonfoltozott, idegen kaptára huzott igazságügyi kérdések.

Szilágyi Dezső sietett is miniszter-sége kezdetén az ígéretek földjét megnyitni az ország előtt. De csakhamar kiderült, hogy a Szilágyi ígéréteinek földje mind terméketlen kopár kőszikla, melyre a megvalósulást kívánók ezt látják fölírva: Hagyjatok föl minden reménnyel!

Igen szépek azok a kilátások, melyeket Wekerle miniszter tár élénk az arany valuta üdvös hatásáról; de a nemzetet az aranyhegyek mindaddig ki nem elégíthetik, a valuta közgazdasági és egyéb viszonyainkra való kedvező befolyásával meg nem nyugtathatják, a mig igazság-

ügyi bizériánk miatt lépten-nyomon kárt vall és a művelt nemzetek sorában szégyenkeznie kell.

És hiába cziczomáznók föl a dolgok megmentés villanyjaival, a világos valóság még is csak az, hogy igazságügyünk állapota sok tekintetben még antidiluvialis. És bár kétségtelen, hogy a közigazgatás, a közoktatás, a kereskedelem, az ipar és a közgazdaság terén is tömérdek a hiány, de azért mégis csak az igazságügyben vagyunk a legelmaradottabbak.

Valahányszor egy nagyobb bünper tárgyalása felénk tereli a külföld figyelmét, jogászaik mindig pirulva takargatják büntető eljárásunk hiányait.

A közigazgatási biráskodásról ígért nagyon szükséges törvény máig is írott malaszt.

A polgári törvénykönyvet pedig még csak a jövő zenéjének sem merjük nevezni; mert hogy a polgári perekben egységes kodexre van szükség, ezt ugyan minden reformátor bőségesen hangoztatja; de hogy ilyesmi készül, vagy legalább készülételeben van, erről még élő lény soha se hallott semmit. Igazán szomorú és megalázó, hogy a modern államok sorába emelkedett Magyarországnak 1892-ben, a XIX-ik század legvégén, még csak kilátása sincs polgári törvénykönyvre!

És így mennek és telnek a napok, hónapok és évek és ma is ott állunk a nagy jogreformokkal, a hol az elején voltunk.

Várunk és remélünk; várjuk, míg a nagy cséplőgép megindul és kieregeti magából a kilátásba helyezett nagy reformokat.

Valjon meddig várunk?

Az új pénz. Miután a valutatörvények már hatályba léptek, most már a valutarendezést lépésről-lépésre végrehajthatjuk. Első sorban legközelebb — valószínűleg már a jövő hónap végével — megkezdik az új aranypénzek kiverését, melyeket a nikkal és ezüstpénzek veretése fog követni. Nagyon örvendetes jelenség, hogy ha az osztrák-magyar bank aranyzaporodása, a mint remélhető, még tovább tart, akkor a bank könnyen térhet át az új értékrendszerre. Az átmenet az új értékre úgy történik, hogy egyelőre ugyan még az osztrák érték szerepel minden számításnál, de mint új fázis az átmenetben, a koronaérték fog kötelező értéké nyilvánítani, de az osztrák érték pénznevei még mindig használha-

tók lesznek a koronaértékre szóló kötelezettségek törlesztésénél. Csak azután, ha az osztrák érték pénznevei megfosztatnak a fizetési kötelességtől és a koronaérték nyilvánítatik egyedüli fizetési eszközzé, lesz az átmenet az új értékre bevégzett tény.

BELFÖLD.

A szigetvári hős ünnepe. Csak az a nemzet lehet nagygyá, mely hőseit tiszteli. Ez a nagy igazság jó termőföldre talált Szigetvár városában, melynek hazafias érzelmű népe évről-évre kegyeletos ünnepet ül szept. 7-én, Zrinyi Miklós kirohanásának és hősi halálának fordulóján. Az idei ünnep előestéjén fényesen kivilágították a várost. Este 8 órakor megszólalt az összes harangok s a vár fokáról mozsárdörgések hirdették az ünnep kezdetét. — A város főterén levő Zrinyiszobrot koszorúkkal és lampionokkal díszítették fel. Köröskörül nagy néptömeg hullámozott, városi és vidékről jövő nép vegyest. Az ünnepély a Rákóczi-indulóval kezdődött. Aztán Tóth István ügyvéd mondotta el az ünnepi beszédet. A szigetvári hős példájából indult ki és önfeláldozó hazaszeretetre buzdította az ünneplő közönséget. — Mikor a magyar nép megváltójáról, Kossuth Lajosról emlékezett meg, a zajos eljenriadal perczekre megszokta beszédét. — Az ünnep a Kossuth nótaja mellett ért véget. — A közönség szétoszlott s egy része az Olvasó-egyletbe, másik része a Polgári kaszinóba vonult, hol fényesestély volt a történelmi fordulónap emlékére. Másnap tíz órakor rekvium volt a plébánia templomban. A szertartást dr. Szabó István plébános végezte s az egyházi és hazafias dalokat a városi dalárda énekelte hozzá.

A sanyargatott tót gyermekek. A turóc-szt.-mártoni „Narodnie Noviny” pár hét előtt azzal lármozta tele a világot, hogy H.-M.-Vásárhelyen az odavitt tót gyerekeket a magyarok agyon sanyargatják s még levelet is között egy tót gyermekről, melyben az siralmas panaszok közt arra kéri szülőit, hogy szabadítsák meg mielőbb a magyar rab-ságból. A Kürthy Lajos lipói főispán által elrendelt vizsgálatból aztán az derült ki, hogy a panszláv lap közleményei telve vannak hazugsággal s az említett levél is hamisítvány. Az is kiderült, hogy a hamisított levél írója Gebauer lozsnai postamester, kit már föl is függesztettek állásától.

Hurban-ünnep. — Szeniczről írják: Csütörtökön folyt le a Hurban-ünnepély, mely egészen a templomba szorult, Leska esperes tartotta az egyházilag és politikailag méltányló beszédet. — Mindenünnezen gyűltek össze az ismert korifeusok, papok és tanítók. Gyászruhás nők is meglehetősen szármal voltak jelen. — Általában pedig csend uralkodott és uralkodik.

A jövő évi költségvetés. Ma délután két órakor minisztertanács lesz a miniszterelnöki palotában; — tárgya kizárólag a jövő évi állami költségvetés megállapítása lesz.

Ord Fügyes három szép leánya mellett lovagolt, kiknek negyedik testvéréről ő mit sem tudott, hisz a szép Iréne már rég a hideg zárda falak között töltötte virágzó életét.

Tiszta, azurkék volt az ég, melynek végtelen sugártengerében usztak a lég lakói, a madarak. Jenő gróf hirtelen lekapta válláról fegyverét s a fegyver eldőrdült s abban a pillanatban hófehér galambocskák hullottak alá a magasból. Nyakát rózsaszínű szalag övezte, a melyen halvány kék selyemmel e szó volt kiímezve: Iréne.

A társaság hazatérőben volt. Hasztalan a várakozás, a harsona folytonos hívó szava, Jenő gróf eltűnt a rengetegben; talán eltevedt?

Messze, messze bent az óriási erdő mélyében egy fehér épület állott, a zárda.

Odavágtatott az „eltévedt Jenő gróf. Már a zárda udvarába ért, kezében tartva a megölt fehér galambocskát. Egyszerre csak női síkj hallatszott az udvaron és Iréne nővér kétségbeesetten rohant a lovas elé és fenyegetve kiáltott reá:

— Jaj neked azért, hogy nekem ily nagy fájdalmat okoztal!

Jenő gróf hirtelen leugrott lováról s mozdulatlan állt meg az átszellemül angyal előtt. Iréne feltekintett zokogása közben, de őh e pillanat!

Az atyai parancsot és a szigorú szabályt elfeledő nővér reszkető léptekkel rohant ismét czellájába s ott térdelt zokogva a hosszú éjen

A minisztertanács előreláthatólag eltart három-négy napig.

KÜLFÖLD.

Nikita megőrült? Utóbbi időben nagyon sokat foglalkoztak a lapok Nikitával, a montenegrói fejedelemmel. Minden héten híre jött, hogy majd az egyik, majd a másik miniszterét csapta el s megessett az is, hogy nem éppen a legalkotmányosabb módon távolította el őket. A kibóbt miniszterek az egész külföldet fellármázták, hogy mily brutális a fejedelelem, és most oly hír érkezik, mely ha igaz, nagyon is megmagyarázná a fejedelem viselkedését. — A Belgrádba érkezett hírek szerint Nikita montenegrói fejedelem megőrült. — Az örülés tünetei állítólag már az elmúlt évben is mutatkoztak rajta és az idén is többször voltak rohamai. Ennek tulajdonítják, hogy leghebbebb embereit elkergette. Oroszországi utazása is e miatt maradt el. A szerb lapok kétkedéssel fogadják e hírt.

Bombamerénylet Varsóban. A St.-Petersburgskija Vjedomosti jelenti, hogy a varsói orthodox-templomban szeptember 4-én az istenisztelet alatt robbanás történt. — A robbanás előidézőjét, a ki a zsebéből vett ki valamit, egy közelében álló tiszt elfogta. Az illető a rendőrhivatalban a robbanásokozta seibeiben meghalt. Zelinszki Mihály, katolikus vallásu embert ismerték fel benne, a ki minden rendes foglalkozás nélkül tartózkodott Varsóban. — Zelinszki valószínűleg legelőbb akarta röpteni a görög-orthodox templomot, a mely előbb a görög-egyesülteké volt. — A robbanó anyag megvizsgálást elrendelték. — Az orosz lap e szerint vallási fanatizmusnak akarja tulajdonítani ezt a legújabb merényletet. Pedig bajos vallási fanatizmusban hinni ott, a hol a nihilizmus az ur minden fölött.

Miért nem ment a király Galicziába? A párisi „Figaro” nem elégszik meg azzal, hogy a király a kolera miatt nem ment el Galicziába s azt állítja, hogy voltak ott politikai okok is. Kálnoky gróf úgy értesült, hogy a lengyelek a király útját oroszellenes tüntetésekre akarják felhasználni. — Tekintettel az esetleges következményekre, miket e tüntetések előidézték volna, az utazás abba maradt és pedig gróf Taaffe ellentétes véleménye dacára, a ki a lengyel küldötteknek megígérte az uralkodó látogatását.

Ferdinánd elösmertetése. Konstantinápoly, szept. 7. Coburg Ferdinánd fejedelem elösmertetése a szultán által, a fejedelem konstantinápolyi látogatása alkalmával okvetlenül megtörténik.

Forrongás a politikában.

— Fővárosi levél. —

A miniszterium kebelében régóta forr valami. A kormány önmagával meghasonlott s mindéddig takargatták e dolgot, most azonban — úgy látszik — megtelt a pohár.

át, csakhogy a forró könyvek már nem a fehér galambocskák miatt peregetek le a hideg padlora.

Messze, bent a zárdakert egyik fala mellett állott Iréne és ismét a fehér galambokat szemlélgeté. Egyszerre csak sarkantyuk csengése hallatszott. Iréne ijedten tekintett hátra és önkéntelenül is egy dalias ifjúnak lánoló szemével találkozott. A tekintet szive mélyéig hatott. Az ifju jövevény Iréne elé lépett és így szólt hozzá:

— Oh, szép Iréne, én forrón szeretlek, mint csak sziv e földön szerethet. Esdre kérlek, légy enyim! Tepd szét a bilincseket, melyek téged rabszolgává akarnak tenni, légy okos és hajolj földi kedvesed keblére, ki lánoló szellemmel fog szivére ölelni. Oh, légy enyém és jöjj. Szökjünk meg innét atyai birtokomra. Én ott boldoggá teszlek! És a fehér galambok bizalmasan röpkedtek a szép ifju körül, érhetetlen bugás közt csevegték, talán a csábító jövő fényes és boldog álmairól.

Az ifju átolelte a reszkető szüzet és forró csókot hintett annak bibor ajakára.

E pillanatban ketté vált a fehér orgona-bokor, a galambok megrettenve repültek föl, erősen csapkodva szárnyaikkal. Ord Frigyes az öreg gróf rohan ki a bokorból, sápadt, haragos arczezal és bosszút rebegő ajakkal állt Jenő gróf elé. A vendégszerető Frigyes gróf megváltozott s most már nem elévedt vendéggel állt szemközt, hanem egy bitórló rablóval, ki az ur választott aráját megsérteni merészelle.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A FEHÉR GALAMBOK.

A zárda kis harangja szeliden csendült meg s imára hívta a jámbor apácákat. Méltóság teljesen sűrű fátollal letakarva közeledtek az Ur választott arái a kápolna közelébe s tekintetüket folyton a kezükben csüngő rózsafüzére szegezték.

Iréne nővér, a legfiatalabb és leghátul jövő, bájos, halvány arczezal és fájdalomtól remegő ajakkal eltévedt a falakon, melyre a nap aranyos sugarai lövelltek. Kezeiben egy buzaszemekkel megtelt csészécsket tartott s könyben üszó szeméinek tekintetével a kápolna ereszen csüngött.

Turbékolva szálltak le hozzá a fehér galambok s arczat ezüstös szárnyaikkal érinve, körül repdesték. Iréne nővér reszkető kezeivel végig simogatta a galambok puha toliazatát, arczezal néma fájdalomainak könnyei hullottak, azután hirtelen megfordult és követte többi nővérét. Azok már régen ott térdeltek a szentélyben és forrón imádkoztak; csak egy tekintetetetet vissza, Klarissa, az öreg kapusnő, halk hangjával és örökké szeretetteljes mosolyával . . .

Este lett. A hold nyájasan tekintett le a zárda csendes kertjére, ott láttam bolyongani a szép Irénét, láttam, mint közeledik hozzá Klarissa s mint fogja át a fiatal hölgynek karját; azt is hallottam, midőn halk hangon kér-

dezte: „Mondd csak, édes Iréne nővér, miért szereted te olyannyira a fehér galambokat? Légy bizalmas hozzám s engedj szived mélyébe tekintenem?”

Iréne zokogni kezdett s halvány arczezal Klarissa nővér keblére borult.

— A zöld borostyán szomoruan csüngött le a falakról s az éj csendes szelétől megrezzenve hallgatta, hogy miért szereti Iréne a fehér galambokat.

Az ordi kastély magas szikla esucson épült, melynek ura a dús gazdag Ord Frigyes gróf. Ennek neje jámbor és istenféle volt s miután már négy leánykával áldotta meg az ég, azon fogadást tette az egek királynőjének, hogy ezek közül az utolsó szülőttet az ő szolgálata-ra fogja szentelni; még akkor is, ha esetleg később egy annyira óhajtott figyelmek leend. És aig virágzott másodsorban az ibolya, már ott ringott az ordi grófné karjaiban a várva várt kis fiu, kinek legifjabb nővére e pillanattól fogva már a néma zárdáé lón.

Évek hosszu sora tűnt el a végtelenség tengerébe s a gyermek virágzó ifjává fejlődött. Testőr lett az udvarnál, a honnan gyakran fölkereste az atyai házat, legmeghittebb barátja, Jenő gróf kíséretében, kivált az ősi vadászatok alkalmával.

Hej, volt ilyenkor élet Ordban. Szálguldo paripák tompa zajától és a harsonák érc szavától visszhangzott az erdő, a bérc.

Most is kilavagoltak az erdőbe. Jenő gróf

Ricki József Zelmós
DEBRECZEN
AJÁNLÓ!

velek.
A forgalomban lévő valódi francia cognacot
SZAFIROSZ VÉDELMEZT.
Ezen és a gyárt-
AC,
Egyítése
nyos be-
rel hasz-
2—20.

Mint igen jól értesült körökből tudjuk, legközelebb három miniszter is fog menni: Szilágyi Dezső, Bethlen András, és Csáky Albin gróf. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter bukása a legbizonyosabb csak a Csákyé kétséges még. Szilágyival torkig vannak és magában a miniszterium kebelében oly erős az elkérés iránta, hogy lehetetlenségnek tartják tovább maradását.

Most legújabbán oly dolgokat művelt és művel, amelyek a beszámíthatatlansággal határosak. Nemcsak a kormányban és a saját bürokráciában nagy az elkérés iránta, hanem a közvélemény is feléje zudult és Szapary gróf belátja, hogy Szilágyi nem segítségére, hanem ártalmára, sőt veszére van kormányának. Ily körülmények között azután még Szapary is levette róla a kezét.

Jogászörökből deo gratias-sal fogadják a birtok a gazdák sem fognak haragudni, ha Bethlen András földművelésügyi miniszter kiválik a miniszteriumból.

Szaparynak Bethlen csak nyűg, jobban szeretné, ha Fehérből minisztert csinálhatna. Csáky miniszternek a távozása azért kétséges, mert Csákyról tudvalevő, hogy nem a miniszterséget unta meg, csak a közoktatásügyi tartzát. Ha pedig megy, úgy Szogyeny helyébe jönne. Az azonban alig hihető, hogy miniszter megmaradjon egy kabinetben, hol más tárczánál elintézetlen ügyei maradtak, Csáky tehát, ha megszűnik közoktatásügyi miniszter lenni, egészen kilép a kabinetből.

Politikai körökben ezekről beszélnek Budapesttől Esztergomig. Az új országgyűlés elé tehát nagy érdeklődéssel nézhetünk, eltekintve attól, hogy maguk a kérdések is, melyek szöbe fognak kerülni, a kormányra nézve életbevágók. Azok a miniszterváltozások, melyekről korábban hírt adtunk, valódi alappal bírnak, de egyelőre felfüggesztettek s most új testet öltöttek. De a vajdaságok legjobban mutatják, hogy a kabinet beteg és meg fog halni. Szapary hasztalan vág eret magán; Szilágyi vesztével megkönnyebbül ugyan egy kissé, de azért öröklött betegség tudvalevőleg nem gyógyítható. A mi kormányunk betegsége pedig öröklött s orvossága egyedül a halál.

Legújabbán nagy feltűnést kelt Tisza Kálmán komáromi szerepeltetése. A Tisza-klikk együtt volt és saját üdülésére pompás mulatságot rendezett generálisának tiszteletére. Sőt egy némely buzgó legionarus vészhozó szavakat is pengtetett a jövőre nézve. Valóban nem tudni, mit akarnak? Tiszát visszahozni? Alig hihető, hogy ezt komolyan akarnak, mert maguk is meglehetnek arról győződve, hogy az lehetetlenség. Az egész demonstráció ragaszkodás mellett, hogy őket vezérük lássa, — vime hüek az én fiam s halásak azért, hogy

A fenyés kard végigcikázott a nap sugaraiban és a szép Jenő gróf fájo jakkialtással esett Iréne lábához. A fehér galambok ijedten csaptak le oda a szivből kiáradó piros verpatához, bugva repedtek körül-körül s mintha hallották volna, midőn az elhaló ajkairól utoljára hangzott el Iréne neve, hirtelen fölszálltak a magasba. mindig messzebb, messzebb.

A nap elsötétült, éj lön, siri csendes éj az ur választott araja fölött.

Évek multak el. A zárdá udvaron ismét ott jár-kei a szép Iréne, magán hordva az örökös magány fekete repeszfátyolát. A fehér galambok most is körötte repdesnek és halkán bugnak letűnt, csalódott boldogságáról; Iréne remegni kezd, ajkain fájo mosoly vonul végig, kezeit szivére teszi: »Térj nyugalomra és ringasd magadat egy szebb, boldogabb jövő édes reményben!

És lelki gyötrelmek közt berohan a csendes kaplnába, hogy ott az örök irgalmasság előtt összefűzze kezeit, kint pedig a napsugár bearanyozza a rétet, a mezőt s a fehér galambokká bugva repülnek a zöld borostyán által átkarolt falak körül.

Farkas Sándor.

Utazás Kisujszállástól Debreczenig.

Egy családi szomorú esemény Debreczenbe szözlített. Erkölcsei kötelesség teljesítése érdekében zónázásra keltem kisujszállási remeteszerű csendes lakomból.

Tehát vasutra szálltam, az elindulás fél egy órákor szokott történni, most azonban 35 percet késett a vonat. Végre megérkezett. Vasárnap levén, felelte nagy számmal volt a zónázók, minek oka hihetőleg az is volt, hogy a kisujszállási országos vásáron levők siettek haza tűzhelyeikre. Volt, mint hallottam, oly nagy szorongás, a helyiség a kocsikban oly kevés, hogy a harmad osztályosok a hol lehetett állottak, vagy a 2-ik osztályú kocsiába vonultak. Lehetett is hallani sok bosszus kítőró hangot a kocsi elégtelensége miatt. Így tartott

kényelmes fedél alatt lehessenek! Az elkéréselési kérdés üszkét ő hagyta Szaparynak mefisztoi motívumokból s most ravaszul mosolyog pápaszeme mögül, látva a kormány kényes helyzetét. Sőt harciasan esörteti feyverét a klikk, a mitől meg is ijed Szapary és a kormány, sőt a hideg is rázza. Az ellenzék mindezzel nem törődik. Kormányt buktató nemes terveinek itt a legpompásabb ideje: használja fel jól, mert gyalázat lenne, ha a külföldi hatalmas kormányok sorba buknak, csak a mi rozoga kabinetünk marad.

Szapary népszerűtlen, nem is tud semmit: Szilágyi, Bethlen, Csáky mennek, Szogyeny is. A hátramaradtak közül említésre csupán Wekerle és Lukács érdemek. Mindkettő buzgó ember. Az utóbbi még új, de sok jóakarát van benne. A mellett mind a kettő hajlandó az ellenzékkel fusionálni, ha erre kerül a sor.

A többiek közül is van egy-kettő, kik fuzióra hajlandósággal bírnak, — de nem kellenek.

Végül megemlíthető, hogy a nyitrai püspökség eddigi kandidátjaiban nem állapodott még meg a kormány. A hirlapokban említettek is mind figyelmen kívül hagyták s most a kormányban jelöltje nincs.

Keleten zavarognak a románok, északon a tótoi, benn vallásháboru fenyeget s mindezzel szemben Szapary Gyula gróf folyton mosolyog és gonosz szelleme: mefisztofeleszi Szilágyi Dezsőt, ki most már nyugalmas professzori állását fogja nemsokára újra elfoglalni, igen sok jó magyar hangos örömujrázása közepett.

A kolera.

H a m b u r g, szept. 6. Tegnap 702 megbetegedést és 333 halálesetet jelentettek be; ebből a tegnapi napra 266 megbetegedés és 154 haláleset esik. A többi utólagos bejelentés szerint az előző napokon előfordult esetekről 224 beteget és 102 halottat számítottak.

M ü n c h e n, szept. 7. A német történezsék gyűlését, melyet szeptemberben akartak megtartani, a kolera-veszély miatt elhalasztották.

P á r i s, szept. 6. Hivatalos kimutatás szerint tegnap Párisban 80 megbetegedés és 35 haláleset, Páris környékén 32 megbetegedés és 21 haláleset, és Havreben 27 megbetegedés és 7 haláleset fordult elő kolera következtében.

K o n s t a n t i n á p o l y, szeptember 7. Trebisben Mechistarion örmény püspök és Stahl német kereskedelmi ügynök meghalt a kolera-ban. A városban borzasztó tüvész pusztított a minap. Az elhamvadit hazakban sok kolera-beteg is benne égett.

P o d v o l o c z i s k a, szept. 7. A bakui kormányzó távirata szerint a kolera újra kitört Bakuban és szombaton már 36 megbetegedés és 19 haláleset fordult elő. Kiebben is kiújult a járvány. Vasárnap 17 megbetegedés és 11 haláleset történt. Péterváron vasárnap 120 beteg és 31 halott volt. Moszkvában 8 beteg és 5 halott.

ez főkép P-Ladányig, itt már fogyni kezdett a szám. A mennyiben a kocsiból szemeim láthatták, a vidék száraz, kopár, zöldre nélkül való volt; a hol kukorica volt, az apró és megszáradtnak látszott.

A táj színe már derültebbre látszott fordulni tul Kabán. A vasut mindkét oldalán nagy kukorica területek vannak, a száraz még eléggé zöldék. sok helyt azonban már száradtak.

Átrobogva vaskocsink Kaba és Szoboszló szép egyeses sík terén, Debreczen tanya-dús földjére jutánk.

Itt már vidámabb a táj, egyenes síkság, lejtős dombosság váltakoznak. A futó kocsiból látva is kellemes a táj. — Édes örömmel legel a szem a tanyákon, melyeket magos zöldellő fák és rásos kerítések vesznek körül. Ugy látszanak e fás tanyák, mint afrikai kies növényü, árnyathintó oázok. Mily ellentétes ezekekkel a kunsági tanyák, melyeken irmagul alig láthatni, vagy ritka helyen egy zödlőlő fát.

Mint a szellemekben, úgy az anyagiakban is felragyogó példa Debreczen.

Nyolcz évig valék Debreczen diák polgára, most 53-ik éve, hogy belőle kirepültem. E hosszú idő alatt most harmadszor valék Debreczenben. Eltűnt az, mit 53 évvel ezelőtt naponként láték vala, paloták emelkedtek a nádkupolás házak helyén, különféle szép járdák, kocsui-utak a mely homok helyén. Sőt mi több, vasutvonal keresztült a városban, Várad-utca végétől a nagy-erdőig; akkor még képzeltünk, fogalmunk sem volt arról, hogy Debreczen vasut-hálózáttal köttessék össze Európa országaival.

Mi volt a kollegium környéke, a pap tava, mely akkor nagyobb részben kaka, lengő nád termő helye vala. A rozszant diák-lakházak helyett palotaszzerű épület emelkedett. Ily változást idezett elő 50 év folyama. De mért irom ezeket, midőn átalánosan ősmert dolgok, igen, de meglepők, megragadó azoknak, kik hosszú éveken át nem látták Debreczen.

Vasárnap délután 5 órákor elhantolók a péterfiai temetőben azt a kisdedet, kinek temetésére bejövök.

P é t e r v á r, szept. 7. Olonez kormányzó-ságban újra föllepett a kolera. E hó 2-án 7 beteg közül egy meghalt. Szept. 5-én Szarátov kormányzó-ságban 871 megbetegedés és 360 haláleset, Szamara kormányzó-ságban 393 megbetegedés és 233 haláleset, Talabov kormányzó-ságban szept. 5-én és 6-án naponkint átlag 540 megbetegedés és 260 haláleset, a Don vidékén szept. 3-án és 4-én 540 megbetegedés és 271 haláleset fordult elő.

Nothnagel tanár a saját információi alapján azt hiszi, hogy a kolerajárvány csak Hamburgra marad korlátolva. A többi német városokban előforduló szórványos koleraesetek többnyire hamburgi eredetűek. Berlinben nem harapózik el a járvány s igazolt az a tény, hogy nem is fog ott járványserüen kiütni. Ugyintén ment marad a járványtől alkalmasiat monarchiánk is, kivált, miután az utóbbi napok hűvös, esős időjárása nagyon kedvező körülmény is igen alkalmas a preventív rendszabályok előmozdítására.

Határidő-naptár.

Szept. 11. A munkás-dalegylet zászló-felavatási ünnepéje.

Szept. 11. Kovács József képviselői beszámolója H.Nánáson.

Szept. 15-17. Lelkész-képességi vizsgák.

Szept. 19. Kossuth 90-ik születésnapjának megünneplése.

Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tiszti állásokra.

Ujdonságok.

Ecclesia militans.

Volt-e szükség a Papp Gabor püspök komáromi beszédére, vagy sem tapintatos dolog volt-e e beszédet épen most mondani el: a felett emelkedésebe nem bocsátkozunk; de anynyi tény, hogy a dunantuli református püspökek alapjában véve teljes igaza volt, mert minden határon tulment már a kath. klerusnak az elkéréselési kérdésben követett magatartása.

Az ecclesia militans hibát hibára halmoz. Az elkéréselési harcot az alsó papság indította meg, izgatván azon törvény ellen, mely a mi viszonyaink közt a legkieleltőbb Vaszary herceg-prímás a helyett, hogy az alsó papságot a törvény tiszteletére intette volna, maga is beállott az izgatók közzé s nagy befolyásával teljesen elmergessítette az elkéréselési kérdést.

A kath. egyház nincs megtámadva, tehát nem is foroghat veszélyben. — A nemzetre nézve is csak abban látunk veszélyt, hogy egy olyan hatalmas testület, mint a kath. klerus, nyíltan izgat a törvény ellen s e rossz példa más állampolgárokat is hasonló tetterre ösztönözhet. Már a pedig mely országban megszűnik a törvény-tisztelet: az a nemzet előbb-utóbbiveszélybe jut!

A hercegprímás a komáromi beszédre pásztor-levéllel felelt, melynek hangja a közepkor legsötétebb századaira emlékeztet. A hercegprímás úgy tünteti föl az elkéréselési kérdést, mintha a róm. kath. valláson valami nagy sérelem ejtetett volna s mintha a tör-

Másnap néhány barátomat látogattam meg. Ezek között áll nyugalomra lépett tanár Tóth Ferencz, pályatársam az iskolában, utazó társam németországi utunkban, ősmertes bölcsészeti munkáiról. Kellemes nékem azon fél óra, melyet Balogh Ferenczel töltök, és feledhetlen emlékü, ki nemcsak reformált egyházunkban, hanem az Angol, Skót, Amerikai reformált hitfeleink előtt is ismeretes, ki magyar reformált egyházunkat ismertette a külföldi rokonaink előtt. Örömetest töltök ifju tudós, hittanár Erdős József atyafiságos családjában. Megrendült szivem, midőn megláttam testi erejében meggyengült öreg barátomat, Könyves Tóth Mihályt, sok évi szenvedéseink részeseit, ki vala hajthatlan erős lélek a szenvedésekben, kitűnő szónok a szónoki széken, lelkesítője a sziv érteinek, az elváló baráti csók langol ajkamon. Sok volna még, kiket említhetnék, de megemlítem Búdi Kálmán kedves rokonunkat, kit Szana Krisztina huggomál látogatánk meg.

Lelki örömmel fogadott kedves nejevel, atyafiságos, jószágos szeretettel, noha most gyengélkedik is, mégis édes örömmel mutatá felgyönyörűséges növényeit, melyekből néhányat minket is meglepett, boldogított.

Bezárám már hosszúra nyult zónautam leírását, de még hiányzik egy, kit végsőre hagytam. Kósa Barna ez a Debreczen szerkesztője. E férhuhoz több évi szellemi működés köt engemet, kapcsol meg azon felől az is, hogy neje, leánya kedves öreg barátom, s tanulótársam Szigeti Vass Györgynek. Feledhetlen nékem a velők élvezett néhány percz.

Debreczen, debreczeni főiskolánk életem most 80-ik évében is feledhetlen vagy szivemben! Emelkedjél Debreczen a dicőség, jólét legmagasb fokáig, langoljon örökké fiad, leányaid szivében a hazaszeretet! Főiskolánk, melynek 8 évig valék tanulója, haladj a megkezdett szellemi uton, emelkedjél a tudomány s műveltség legmagasb fokára. Virágoztlá örökké!

Köszö Hajdu Lajos.

vény pártolói a kathólicizmus ellen harcoló-nának.

A hercegprímás az üldözött bárány szerepét szeretné játszani, pedig hát tulajdonképen ő a — farkas! Egyházát nem felki — mondja a pásztor-levél — de feltű nem z e t t é t, türelemre inti a kath. klerust s a szep-lől'len szűz anyának segítségét kéri egyházára e nehéz időben.

Nos, ki idézte föl az elkéréselési harcot? A kath. klerus. Kár tehát jajgatnia, ha elítélő és visszatoló hangokra talál. A ki szep-let vet: vihart arat. A ki felkötötte álmaiból a középkor rémeit: annak nincs joga üldözés-ről panaszkodni.

Az elkéréselési kérdés megoldásán sokan török a fejüket, pedig igen egyszerű a megoldás: a kath. klerust tisztelje s tartsa meg a törvényt s ezzel — a szep-lől'len szűz anyának intervencziója nélkül is — meg lesz oldva a kérdés!

* Kossuth-ünnep Derecskén. Derecske város lelkes és hazafias lakossága nagy lelkesedéssel készült Kossuth 90-ik születésnapjának megünneplésére. Este faklys-menet lesz s az egész várost kivilágítják, a ref. templom tornya is fényben fog tündökölni. — A faklys-menet után társas-vacsora lesz, ezt pedig táncvigalom fogja követni.

* A nagyváradi mamelukok Kossuth ellen. A nagyváradi szabadelvű párt értekezletén nagy vita keletkezett, hogy elfogadják-e a városi közgyűlésen azon indítványt, hogy Kossuth diszpolgárrá választassék és üdvözöltesék. Többen azzal érveltek, hogy Kossuth most is agitacionális politikát folytat, az ellenzéki tüzet szítja, politikai hatóság tehát nem választhatja diszpolgárrá. Rácz főjegyző azt fejtette, hogy Ratiu most is hazaárulással, Turinba zarandoklással vádol, ne adjunk hát neki igazat. Több előkelő tag lelkesen beszélt a történelem nagy alakját megillető óvaczio mellett. Várady Zsigmond szerint az ország közérzetének megsértése nélkül a diszpolgárra választást mellőzni lehetetlen. Nagyon zajos vita után elhatározták, hogy Kossuthot csak üdvözlik.

* A kolera és az időjárás. Ennél a mostani időnél kivánni sem lehet különben, értven a dolgot tekintettel a kolera-veszélyre. Az esőzés alaposan lehűtötte a levegőt, alaposan meg is tisztította Debreczent, úgy, hogy most nem kell azoktól a bajoktól tartani, melyek a nagy hőséggel rendszeren együtt járnak. Valóságos ősz van, ősz, hűvös ősz. — Amde nagyon elhibázott dolog volna, ha a hatóságok nem tennék meg továbbra is a legerélyesebb intézkedést. Sőt, mert igen gyorsan változó az idő, jól teszi mindenki, ha óvakodik a meghűlésről. Megnyugtatónak mindenesetre megnyugtató, hogy a levegő így lehűlt s ha az idő ilyen marad továbbra (a meteorológiai intézet pedig elég szeretetteljű, hogy továbbra is ilyen időt jósol), akkor a kolera-veszélyt körül-beül megszűntnek tekinthetjük.

* A szeptemberi naptárból. 1-én 5 óra 20 perczkor kelt föl a Nap s 6 óra 39 perczkor nyugodott le, a nappal hossza volt tehát 13 ó. 19 p., 30-án 6-kor lesz napkelte s 21 perczcel 6 előtt a lenyugvás. Egész hónapját rövidülés ezek szerint 1 óra 40 percz. 22-én a nappal egyenlő hosszu lesz az éjszakával, akkor az ősz hivatalosan is megkezdődik. A Hold megtelt 13-án esti 10 és félórákor, utolsó negyedbe lép 13-án d. u. 2 óra tájban, meg-ujul 21-én reggel 2 és fél órákor, első negyeddel eléri 29-én reggel 7 és fél óra után.

* Kossuth-ünnep N.-Létán. A nagy-létai önk. tüzoltó-egylet folyó 1892. évi szept. hó 18-án Kossuth Lajos nagy hazankölnak 90 évi születés napjának megünneplése alkalmából, a nagyvendéglő udvarán felállított s fényesen díszített sátorban, diszgyakorlattal s az egyleti dalárda dal- és hangversenyével egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj szemelyenként 50 kr. családijegy 1 frt 50 kr. A diszgyakorlat a fötérten, kezdete: este 7 órákor. A befolyandó jövedelem s az esetleges felülzetekek, az egylet alapja javára, köszönettel fogadlatnak s hirtipilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén is, alkalmas helyiség áll rendelkezésre.

* Ellenőrzési szemlék. A debreczeni hadkiegészítő parancsnokság következőleg tüzte ki az ellenőrzési szemlék megtartását. — Október 3-4-én Érmihályfalván, 6-7-én Margittán, 9-10-én Székelyhidon, 13-14-én Derecskén lesznek a szemlék, a pótszemlék pedig Debreczenben 5-15-ig tartatnak meg.

* Személyi hír. Kovács József, a h-nási kerület orsz. gyűl. képviselője, tegnap este városunkba érkezett s innen a ma d. u. vonattal H. Nánásra utazott, a hol holnap tartja beszámoló beszédét.

* Gyászjelentés. Mely fájdalomtól megtört szivvel tudatják a feledhetetlen jó apának, testvérek és rokonnak néhai polgár Nagy Gábornak volt városi képviselő s egyházi presbyternek, élete 76-ik évében, folyó hó 9-én reggel 1/6 órákor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 11-én, délután 3 órákor fog-nak az ev. ref. egyház szertartása szerint kishatvan-utcai 1424 számú háztól, a nagy-templomban tartandó ima után a hatvan-utcai sarkterben örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1892. szeptember 9. Áldás és beke

lengjen pora Gaborné szöz. Várady Ferencz nekonok: pol. Juliánna és szül. Debre-

* A Kossuth-ünnep. A Kossuth-ünnep 48-án György jeles 48-as Daguc nagyságu gyban a 48-as megrendelhe kalomra olátók. A gróf várnak aján másolata rácentimeter képek ered szünk készit kép Meyerh készült ered kép nagyság szes rámból ságu olajfes művésztől tőtt. Ugy a lyó pénzt is nagyszerű díja a ren-

* A p... sokan már mely arra va uton világg mindenki, ottan a pos csin rendes a küldemé u. m. csomé s végre köze vatva vanu mások, post dezni, a mi rettel és na zebb helye deáli vasut Budapesten ből kiinduló 20,000 pénze vel. Ezeknek feldolgozását el kell végez nevezetesen egynehány naponta ele zónészes s levél és szö Debreczen a gendő dolgo dig felelősé illusztrálva öngyilkosság pusztá megte védedés vag nek statiszt állítani, nek kell jegyezni elcsigázó de a nagy felelázatos mo

* Or... Rückert t. Zichy Jenő Király Gyula Hortobágyra Tegnap meg mot s a va meréssel az ségének.

* Zás... kás dalegyl ünnepélyt gyülekezés nagy term kezdődik. induló, zen munkás dale Samutól. A egylet. 5. A hálytöl. 6. beverések. kor a »Ma szölo szemé

* Bo... még egyre kapitánysá pora puszt a termés. A kik szölo termést va

* Fel... hér Gabor Hajdumegy tól. A fellü nem szám

* A ma... napja volt zett zenek tábornokn nusz eja k ö c z i k öt, mint a Az ország zott a ma *** A...** mot holn Némethy Debreczeni egy

zizmus ellen harcol-

z üldözött bárány sze-

ardes megoldásán so-

ep Dérecskén. De-

z időjárás. Ennél a

ri naptárból. 1-én

zemlék. A debreczeni

sz. Mely fájdalomtól

sz. Mely fájdalomtól

lengjen porai felett! Bánatos menyé: özv. Nagy Gaborné szül. Molnár Ida; bánatos testvére: özv. Váradi Andrásné szül. Nagy Sára; Nagy Ferencz nevelés és gyermekeivel; bánatos rokonok: polg. Debreczeni István s neje Jobbágy Julianna és gyermekei; özv. Tóth Ferenczné szül. Debreczeni Julianna gyermekeivel.

A Kossuth ünnepélyt rendező városok, községek és egyleteket értesíti a budapesti 48-as kiállítás rendezőse, hogy Kiss György jeles szobrász művésznünk Kossuth 48-as Daguerrotyp fényképe után készült életnagyságu gyönyörű szobrárt a fővárosi vígadóban a 48-as kiállítás rendezőinél 20 forintért megrendelhetni. Ugyancsak ez ünnepélyes alkalomra olaj festésű Kossuth képek is kaphatók. A gróf Károlyi Gábor által Székesfehérvárnak ajándékozott életnagyságu Kossuth kép másolata rámajával együtt 220 ft. A kép 178 centiméter magas, 140 centiméter széles. E képek eredetijét Karlovsky jeles festő művésznünk készítette Párisban. A második Kossuth kép Meyerhoffer híres festőnek fénykép után készült eredeti festménye 1887-ből. Ezen mellék nagyságu Kossuth festmény ára igen drága ramában 150 forint. Ezután van életnagyságu olajfestésű Kossuth mellkép szintén jeles művésztől 60 frtért, igen szép ramával együtt. Ugy a képek valamint a szobrokból befolyó pénz is a 48-49-iki szabadságharcunk nagyszerű gyűjteményének fonttársára fordítja a rendezőség.

A posta vasúti kezelése. Láthatták sokan már a vasutnál azt a sajátságos kocsit, mely arra van hivatva, hogy gondolatainkat rövid úton világra vigye. De azt nem igen tudhatja mindenki, mennyire nehéz munkát folytatnak ottan a postai közlekedés közegei. Az ilyen kocsi rendszeren 3 postatiszt és 3 szolga van; a küldemények három csoportba vannak osztva, u. m. csomagok, pénzes levelek és ajánlottak s végre közönséges levelek. A postatisztet hivatva vannak utközben a küldeményeket állomások, posta-helyek és községek szerint rendezni, a mi természetesen nagy földrajzi ismerettel és nagy munkával jár. Hogy a legnehezebb helyet említsük, ott van a Budapest-predeali vasúti posta kezelésének nagy nehézsége. Budapest feladatok e vonalra és az ebből kiinduló szárnyakra 1 1/2 millió közönséges, 20,000 pénzes és csaknem ugyanannyi ajánlott levél. Ezeknek csomagba osztását, a mint mondják, feldolgozását az utazó tiszteknek Újszászig már el kell végezniük, azután kevés dolguk van, nevezetesen az egyes állomásokon feladott egynehány küldemény rendezése. Debreczenből naponta elexpediáltak átlag 15-20,000 közönséges s körülbelül 4000 ajánlott és pénzes levél és szintén nagymennyiségű csomag. Tehát Debreczen is olyan állomás, mely szintén elegendő dolgot ad a vasúti kezelésnek. A mi pedig felelősséget illeti a kezelő tiszteknek, eléggé illusztrálva találjuk azt hosszú sorozatában az öngyilkosságoknak, melyek köztük becsületüknek pusztá megátadása miatt is, akár a legkisebb tévedés vagy hiba alapján történnek s melyeknek statisztikáját csak Magyarországról is összeállítani, nehéz munka volna. Még egyet meg kell jegyeznünk, nevezetesen, hogy a szegény, elcsigázó dolgot végző hivatalnokoknak fizetése a nagy felelősség és kockázat dacára gyakorlatos módra csekély.

Orosz tudós a Hortobágyon. Rückert tábornok, az ismert régiségbuvár, Zichy Jenő gr. Boczkó Sámuel főkapitány és Király Gyula tánaconok kíséretében kiment a Hortobágyra, hol asatásokat fog eszközölni. Tegnap megtekintette a kollegiumot, a muzeumot s a város egyéb nevezetességeit s elismeréssel adózott Debreczen kulturális fejlettségének.

Zászló-felavatás. A debreczeni munkás daleylet holnap tartja zászló-felavatási ünnepélyét a Margit-fürdő disztermében. — A gyülekezés d. e. 9 órákor lesz a városháza nagy termében, az ünnepély pedig 10 órákor kezdődik. A műsor a következő: 1. Rákóczi induló, zenei nyitány. 2. Hymnus, énekl: a munkás daleylet. 3. Ünnepi beszéd dr. Bakonyi Samutól. 4. Alkalmi dal énekl: a munkás daleylet. 5. Alkalmi költemény, Szabolcska Mihálytól. 6. A zászló megkoszorúzása. 7. Szegbeverések. 8. Elnöki zárzó. 9. Szózat. Két órákor a Margit fürdőben díszbéd: az erre szóló személy-jegy ára 2 frt.

Borbejelentések. A szőlőgazdák még egyre teszik kötelező jelentésüket a kapitányságoknál. Ugy látszik, hogy a peronospora pusztítása miatt olyan rossz lesz az idén a termés, a milyen vidékünkön sohasem volt. A kik szőlőterületeiket megóvták, jó közepes termést várhatnak.

Felfüggesztett alkapitány. Fehér Gábor szoboszló alkapitányt Ráó Gyula, Hajdumegye alispánja felfüggesztette hivatalától. A felfüggesztés oka az, hogy az alkapitány nem számolt be a büntetés-pénzokról.

A magyar zene hódítása. Nevezetes napja volt tegnap Rác Károlynak. Jól szervezett zenekarával a városunkban időző orosz tábornoknak muzsikált, a kit az orosz hymnus eljátszása nagyon meglepett és a Rákóczi korszak zajos tapsra ragadta ugy őt, mint a tisztikart és nagyszámu közönséget. Az orosz tábornok nagy elismeréssel nyilatkozott a magyar zenéről.

A m. szigeti ev. ref. templomot holnap fogják ünnepélyesen felavatni — Nemethy Lajos és Beke Mihály urak, a debreczeni egyház küldöttei, tegnap este utaztak

el a felavatási ünnepélyre. Ft. Kiss Áron püspök ur, ki a felavatást fogja végezni, már korábban elutazott. Debreczen városa 100 frtot küldött a templom építési költségeire.

TAMÁSSY JÓZSEF.

A magyar színművészetet súlyos veszteség érte. Egyik leghivatottabb művelője, Tamássy József, a kitűnő népszínműnekes esütörtökön négy órákor újpesti lakásán meghalt. Tamássy József egyike volt a legkiválóbb színészeknek, akik valaha színpadra léptek. — Kitűnő alakja, pompás bariton hangja s rendkívüli alakító képessége volt. A magyar legény típusát senki nem mutatta be a színpadon ugy, mint ő. A családásig hü és természetes volt minden szava és mozdulata. Gyönyörűség volt latni őt nagyobb szerepeiben, a Falu rosszában, a Tündérlak Magyarhonban, a Betyár kendőjében, a Csikósban és egyéb szerepeiben. — A drámai részszel a könyveik megindította a nézőt s a másik perczen nő-táival felvillanyozta. A magyar népszínmű s a népszínház fénykorát akkor élte, amikor népszínműveink két főszerepét Tamássy József és Blaha Lujza együtt játszották. Két ilyen tőről metszett igazi magyar talentum nem igen szerepelt a színpadjainkon. — Veszprémi színpad legényből csapott fel színésznek s éveken át bolyongott a vidéken, míg végre a hatvanas évek végén a nemzeti színházhoz szerződötték, ahol még akkortájt otthon volt a népszínmű. De működésének sulypontja és fénykora akkor kezdődött, mikor 1876. május 1-én a népszínház tagja lett s Blaha Lujzával fényes diadalokat aratott. Tamássyának igen nagy repertoira volt. Se szeri, se száma az ő kitűnő alakításainak. Főbb szerepét a következő népszínművekben játszotta: Betyár kendője, Falurossza, Csikós, Tündérlak Magyarhonban Angyal és ördög, Felhő Klári, Szökött katona, Becsület szegénye, Tót leány, Peleskei nőtárs, Vereshaju, A cigány, Toloncz, Két pisztoly, Sárka csikó, A fűty, Piros bugyleraris, Turi Boreca stb. A feledhetlen népszínműnekest tegnap temették el.

A zenélő elefánt. Egy francia városban állomásozó czirkuszszíngazgatónak egy nap azon ötlele támadt, hogy falragaszokon hirdette, hogy Tippu nevű elefántja a következő estén ormányával az orosz hymnus t fogja zongorán eljátszani. A közönség színiült megöltötte a czirkusz, hogy föltanulja legyen az újfajtájú hangversenynek Tippu a közönség üdvözlése után minden lümpálás nélkül, biztos léppéssel a zongorához lépett, kinyitotta, de a lig vetett egy pillantást a zongora billentyűire, e zserre elsápadt... illetőleg remegni kezdett, reszkető ormányát félfel emelte, iszonyuan felordolt s azután lassu léptekben — eltávozott. A czirkuszszíngazgató erre tanácskozást tartott Tippu örével, ki egészen magánkívül volt s néhány percnyi tanácskozás után jelentette a közönségnek, hogy a hirdett produkció nem tartható meg; Tippu ugyanis a zongora elefántsonbillentyűiben fölsmerete anyja csontiját, anyját, kit oly korán ragadtak el övének köréből és a ki elhalott a könyörtelen emberek döféséitől. Ily körülmények között az igazgató legjobbnak vélte, ha a czirkuszbeli zenekar által játszolja el az orosz hymnust, melyet a »Marseillaise» követett, ugy hogy az elefánt-ária általános meglepődéssel végződött.

Öngyilkos kereskedősegéd. Cs a u s z Kristófot, Doszpoly Janos segédét, tegnap reggel ágyában halva találták. A szel-nél sebesebben terjedt szét a városban a hír, hogy az illető halálát kolera okozta; de a boncolás más kiderítette, hogy — valószínűleg öngyilkossági czélból — sok élet-essentiát ivott. Tettének okát nem tudják; mondják, hogy reménytelen szerelem miatt vált meg az élettől.

Egy adóhivatal veszedelmeben. Kicsi hűja, hogy a zilah adóhivatal esütörtökön le nem egett. Az épületnek teteje ugyanis kigyulladt és elégett s a tűzoltók csak nagy küzdelemmel tudták megmenteni az adóhivatal könyveit és akit az elégettől.

Iskolai év megnyitása. A főiskolában tegnap reggel nyitották meg az iskolai évet ünnepélyes istentisztelet mellett. Az alkalmi imát Csiky Lajos, a főiskola lelkésze mondta. Jelen voltak a megnyitáson Simonffy Imre főgondnok, Beke Mihály, Dr. Medve Kálmán stb. A szokasos székfoglaló beszédet 10 órákor tartotta meg az új rektor-profeszor Dr. Erdős József. — A szep beszédet tesszéssel fogadták. 11 órákor az ifjú-ág előtt olvastak fel egyik teremben a főiskola törvényeit s ezzel az ünnepély véget ért. Az ev. ref. egyház debreczeni felsőbb leányiskolájában is tegnap volt az ünnepélyes megnyitás. Beszédet Kiss Albert lelkész tartott, az alkalmi imát M i n d s z e n t y Inre segédlelkész mondotta. Az intézetnek jelenleg körülbelül 200 főnyi növendéke van.

A hadiévек beszámítása az államszolgálatba. A magyar minisztertanács elrendelte, hogy a hadjáratért a rendes szolgálati időn kívül külön beszámítandó u. n. hadi év csak abban az esetben vétetik figyelembe a nyugdíjazásnál, ha a katonai és polgári szolgálat között megvan a szolgálati idő folytonossága.

Az exminiszterelnök balesete. Budapestet tegnap a mérnöki egyetem előtt nagyot zökent egy szürke lovas kocsi s eltört tengelylyel fenekelt meg az utca közepén. Midőn a benneülő szerencsétlen lovag az

eltört koci belsejéből szepegeve kimászott, mindenki mosolyogva ismert Magyarországot hajdani mindenható urára, jelenleg is jubiláló Tisza Kálmán urra. Vajjon a kegyelmes urnak ezen balesete is nem azt jelenti-e, hogy ő is, valamint valamey régi rozant óra, végrek lejárta magát? Nem tudni; de a kép, melyet balesete nyújtott, méltó színben tüntette fel a bukott nagyságot.

Gyászjelentés. Mely bánatba borult szívvel tudatjuk aldott emlékü ferjem, feledhetlen édes apánk, nagyapánk és szeretett rokonunknak néhai polgár Szücs Mihály volt városi- és ev. ref. egyházi bizottsági tagnak folyó 1892-ik évi szept. hó 10-én, reggeli 1/4 órákor, életének 67-ik, boldog házassága 45-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytát. Boldogult halottunk földi részei f. h. 12-én délután 3 órákor fognak előbb nagy mesterutcai 1244. sz. saját házuknál, majd az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a hatvan-utcai temetőben örök gyalomra letéetni. — Mely végtisztesség megadásra a bánatunkban osztozó rokonokat, barátokat, — ösmertőket tisztelettel meghívjuk. Bánatos neje: özv. polg. Szücs Mihályné Balogh Julianna; gyermekei: Szücs Sára férj. polg. Borbély Sándor; polg. Szücs János; polg. Szücs Mihály, neje Nagy Erzsébet; — Szücs Julianna, férje polg. Szilágyi Gábor, Szücs Erzsébet, férje polg. Ecsedi István; unokái: Borbély Julianna és Eszter; Szücs Erzsébet, Mihály és Julianna; Ecsedi Erzsébet, István, Mihály és Julianna; az elhalt nejenek testvérei: polg. Balogh Janos és családja; özv. polg. Toldy Józsefné és családja az összes rokonok nevében is. A temést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

Presbyteri gyűlés. Az ágost. hitv. evang. egyház presbyteriuma f. hó 11-én, vasárnap délután 4 órákor ülést tart. Tárty: a megürült tanítói és tanítónői állás betöltése. Ugyanaz nap délelőtt 11 ó. az iskolázék tart ülést, melyen a beérkezett pályázati kérvényeket elbírálja.

Elvesztett levél. Egy Székelyhidről postán érkezett Szepessy Gusztáv cziméreszólo kevés pénzoszegeget tartalmazó levél tegnap délután 6 óra tájban a postától a Dr. Ujfaluassy házig a járdán elveszett. — A megtaláló felkértek, hogy a levél írott részét borítékba téve, a fennirt czimen postára feladni sziveskedjék.

Kérem. Tisztelettel felkérem azont. urakat, kiknek egytelünk az építendő tornacsarnok alapja javára kibocsátott gyűjtő-ívet küldött s kik ev ívet meg vissza nem küldötték, — hogy azt kegyes adományokkal vagy esetleg anélkül is, egytelünk pénztárnokához Lovász János urhoz (Debreczen első takarékpénztár) visszaküldeni méltóztassanak. Debreczen 1892 szept. 10. Nagy Ferencz a deb. tornaegylet elnöke.

Gazemberek taktikája. Tóth József és Kiss János a hét egyik estéjén: beruggatták Mile Imre napszámos társukat és 26 frtos szeredást leemelték a vállairól. Mile panaszt emelt; de a gazemberek mindent tagadtak, míg a szeredást egyiköknél megtalálták. Most ezen corpus delicti alapján szépen bírtonbe vándoroltak ök is azok közé, a kiknek szintén jobban tetszett a mások jószágá, mint a maguk becsülete.

Négy real, vagy gymnasiumi osztályt végzett, jó családból való fia tanulól felvételtik Tóth Gyula vasnagyszerkedésében Debreczenben. (368) 3-1.

Beoltások a kolera ellen.

Nem régiben jelentették Oroszországból, hogy egy orvos engedélyt kért a kormánytól, hogy a kolera ellen beoltásokat tehessen. — Megkapta-e az engedélyt, arról semmi hír. Ha megkapta volna s a beoltásokat megteszi, bizonyosan hallottunk volna az eredményről. A kolera ellen való beoltással 1885-ben dr. Ferran spanyol orvos tett kísérleteket, mikor Spanyolországban annyira dühöngött a járvány. Valenciában, Alciva környékén tömegesen kerestek fel, mert az volt a hit, hogy a kiket beolt, azokat kerüli a betegség. Vagy 10,000 embert oltott be. Állítólag ezeket megkimélte a ragály. Sok orvos, hírlaptudósító felkereste Ferrant, az angol parlamentben 1885. május havában interpellációval is fölhívták a figyelmet Ferran orvosra.

A spanyol kormány bizalmatlan volt s mikor a híres Castellar maga szólalt fel Ferran mellett, a kormány támogatását kérvén számára, a belügyminiszter tartózkodva nyilatkozott, hivatkozávan tekintélyes orvosokra, kik a beoltás sikerében kételkednek. Valencia kormányzója nem sokára meg is tiltotta Ferrannak a beoltást, mert a legkisebb vigyázatlanság vagy mulasztás is elég volt, hogy halált hozzon. A beoltottak többször a kolera tünetei közt megbetegedtek. — A beoltás hatásáról egy ismert orvos, dr. Moreno, a következőket írta:

A beoltás tünetei az egyéni szervezettől, függnek és igen különbözők, de legtöbnyire teljesen egyezők az ázsiai kolera tüneteivel. Utitársam, dr. Tolosa, kit közvetlen közelből figyelhettem meg, négy órával a beoltás után görcsöket kapott, hányt, égető szomjuság, delirium kinozta, az úter verése fokozódott, e tünetek azonban heves láz után elmúltak. — Ugyanílyen tünetek voltak észlelhetők dr. Zimónó két fián, kik hasonlóképen beoltattak, a láz elmúlása után, azonban jól érezték magukat,

csakis karuk sajgott a beoltástól, a mi karakterisztikus tünete a kommbacillus beoltásának. Ennyit tudunk dr. Ferran beoltásairól. — Mikor a kolera elmúlt, többé nem beszéltek róla. —

Olyan zajt nem ütött, mint dr. Koch a tüdőgümőt gyógyító szerével, de az orvosi világot szintén foglalkoztatta, s azután elmúlt a híre, mignem most egy orosz orvos akarta újra elővenni, talán, hogy reklámot csináljon magának.

Mennyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crème színekben simát és damaszt méterenként 45 krtól 16 kr. 65 kriig (mint egy 300 különböző fajtában) szállít egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér-és vámmentesen **Hennessy G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak postafordulóval küldetnek. — Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 9.

Külörfélék.

A politizálás szenvedélye a japáni nőket is magáral ragadta, bár az alkotmányos élet ebben az országban még nagyon rövid ideje tart. A legutóbb képviselőválasztások alkalmával a Magano kerületben egy Szayayevno Isidzsima nevű nő, csak azért, mert férje nem arra szavazott, kit ő ohajtott, gysz jeleül fehér ruhába öltözve gap buslakodott s este nyakát metszette.

A lefejezett csabító. A Pétervár mellett levő suvalovói kaszárnában egyik testőrezred trombitása eddig páratlan módon hozszulta meg magát egy bajtársán, a ki elcsábította a feleségét. Az ezred legényei éppen ebédnél ültek, mikor a megcsalt trombitás be-toppant közéjük s egyenesen a csabító felé tartott. — Egy hirtelen mozdulattal kirántotta kardját s ugy vágta vele nyakon, hogy feje az előtte levő tányérba esett.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Félelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Borivóknak, kik a bort savanyúvizárá: szerekkel retik vegyíteni, mindenké eÖt...

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

Legtiszább egypáncos

SÁVANYÚ-KÖT

Jánsható: E víz közbombóítja a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékizt ád, annélkül, hogy azt feketére festené.

Hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy a nagy-várad utca 2211. sorszámú ház után való ondódi föld — mely telekkönyv szerint 8 hold 100 □ ölet lesz, — a rajta levő tanya épületét együtt folyó **1892. évi szeptember hó 29-től egy évre** haszonbérbe kiadó.

A feltételek megtdudhatók alulírott szécheny-utca 1778. sz. alatti iroda helyiségben, hol a haszonbérbe venni szándékozók jelentkezhetnek.

Dr. WEGYERY PÁL, mint vb. Wertheimer Leopold esődtömeg gondnoka.

(371.)

Figyelmeztetésül!

Ismeretes ama siker, melyet cognacunk kiváló minősége és gyárunk megbízhatóságánál fogva, nemcsak Ausztria-Magyarországon, hanem külföldön is elért.

Furfangos és találekony kereskedőket ez arra bírta, hogy jó hangzású főuri neveket vásároljanak, hogy ily köpeny alatt

látszólag szolid de tényleg csak papíron létező „grófi cognacgyárakat” alkothassanak.

Egy újabban ily névszarlas és küszöbön levő gyáralapítás kényserített bennünket eme figyelmeztetésre. — Tekintve azt, hogy az ily módon alakult cézekek törekvése kizárólag

a hiszékeny közönség kizsákmányolására irányul és hogy ily eljárás a magyar cognac-ípar életfeltételeit veszélyeztetni, kénytelenek leszünk ezen

cognacgyár szédelgést illetékes helyen feltárni, meg lévén győződve, hogy ezen szédelgők méltó büntetésöket ki nem kerülük.

A gróf Keglevich István-féle promontori cognac- és borszeszgyár igazgatósága Budapestben.

Rickl József Zelmos
DEBRECZEN

AJÁNLJ:
MAGYAR-ÉS FRANZIA-COGNACOT,
friss töltésű asványvizeket u. m. Bkészi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod, Emsi, Franzsbadi, **Gieshübl,** Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy, Koritmizai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Agnes és Stefánia forrás, Paradi, Pölnai, Problai, Pymonth, aczel, Serebenai (Bosznia), Guber forrás, Levico és Roncegnoi arsen és vastartalmak, Rohitschi, Selters, Salvator, Saischitzi, Szolyvai, Szulmi és Budai keserű vize.
ket. — Továbbá: **lenkenze, olajban tört mindenféle festékeket és mindennemű fűszereket.**
Kiváló finom:
czukor, kávé, tea és rumok, jegeces SZÓDÁT
igen jutányos árban.

Az Eperjesi-Népbank
KÁLYHA-GYÁRA

ajánlja kitűnő minőségű és szépségű gyártmányait
fehér-, színes- és majolika-kályhákban,
valamint **diszes kandallókban,** melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és ugy a magyar Iparegyesület, valamint a Nagymélt. m. kir. kereskedelmi Miniszter ur által is ki lettek tüntetve.
Jutányos árak mellett a legsolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.
Takarék-konyhák felállítására a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.
Mintakönyv és árjegyzék kívánatra bérmentve.
Főraktár: Eperjesen (Sárosmegye)
Képviselőnk: **Kovács Gyula** ur. Debreczenben.

Cs. kir. országosan szabadalmazott finom liqueur gyár
Alapított 1850-ben. — 20 kitüntetés és elismerő oklevél.
Fränkel Adolf és fiai, BIALA (Galiczia),
ajánlják jutalmakkal kitüntetett lengyel liqueur különlegességeiket
Kontuszówka, köménymagos, Allasch stb.
Mindenféle faju és kitűnősegeiről elismert minőségű liqueur-ök, vadászati és uti liqueur-ök, különlegességek régi szeszes italokból.
Kapható: minden előkelőbb csemege-, fűszer-üzletekben, czukrázda és kávéházakban.
Elárusítók kedvezményben részesítetnek. Árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.

J. LIEBE PÁL gyára: Dreza.
Liebe-féle Sagrada bor,
Cascara Sagrada esszencia, nehéz emésztés ellen
(139.) Eredetiben kapható: Rotschnek
V. Emil gyógyszerárban Debreczen. II

Pályázati hirdetés.
A debreczeni »Margit«-fürdő intézetnél a folyó évi szeptember hó folyamán a
kertész állás
betöltendő, pályázhat minden disz- és konyha-kertészben jártas kertész, a ki e minőségben már szolgált és azt kellő bizonyítványokkal igazolni képes.
Évi fizetés készpénzben 350 frt.
Lakás: egy szoba, konyha és kamrából.
Fűtő anyag és a bevételből 10%, mint jutalék.
Jelentkezhetni a »Margit«-fürdő irodájában, szeptember hó végéig.
(351.) 3—?

LEGNAGYOBB
AGYAG-ÉS PORCELLÁN-RAKTÁR
a világhírű
Budweisi Gyártmányban
LEGOLCSOBB ÁRAK MELLETT
TÓTH GYULA
VAS NAGYKERESKEDŐNÉL,
DEBRECZEN,
a városháza sarkán.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Ugyanitt megrendelhető a „**KALIGRAF**”
amerikai írógép
intézeteknek, nagykereskedőknek,
gyenge szeműeknek,
fogycatókos kezűeknek
legszebb és leggyorsabb írórendszer.

LÄHNE INTÉZET
SOPRONBAN.

Nyilvánossági joggal bíró 4 elemi és 6 gimnázialis osztály. Reáliskolai és VII. osztálybeli növendékek előkészítése.
UJ NÖVENDÉKEK
a szüneti két hónapon is felvétetnek.
Értesítővel, prospektussal szívesen szolgál
az intézeti igazgatóság.
(261.) 15-16.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB
POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP
MAGYAR UJSÁG
Laptulajdonos:
Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
1 hóra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.
Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr.
A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság”
VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,
melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak
és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyeztettek, játszanak és éventenként es csoportonként 65.
tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 1/2 tehát összesen
7 millió nyereségre játszanak.
A „MAGYAR UJSÁG” rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendszeres gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és
két kitűnő regényt közöl,
melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban között kitűnő regények
külön kötet alakjában is megjelennek.
Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a
„MAGYAR UJSÁG”
kiadóhivatala
Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.
(269.) 1-4.